בס"ד אדר א' תשע"ט

<u>נגיעות מפרשת השבוע ויקהל</u>

השבת נקרא בע"ה בפרשת וַיַּקְהֵל אודות משה המקהיל את עדת בני ישראל וממשיך וחוזר במצוות השבת, בבקשת תרומה בגובה נדיבות הלב וממשיך בפרטי מלאכת המשכן ופירוט הכלים השונים .
חז"ל נתנו פירושים שונים סימנים ורמזים לכלי המשכן השונים כגון "זר הזהב" של ארון העדות – סימן לכתר תורה , ה"מנורה" סמל לחכמה וגם למיקום הכלים במשכן ניתנה משמעות , לדוגמא המנורה שעמדה בדרום רמז ל " לב חכם לימינו " כדברי קהלת ועוד .

פרשנים רבים עורכים השוואה מתבקשת לנוכח הטקסט והמילה הפותחת את הפרשה - " וַיַּקְהֵל " בין התקהלויות שונות למטרות שונות. התקהלות יכולה להיות למטרה חיובית ונעלה אך גם למטרה רעה והרסנית. השוואות רבות נערכו בין ההתקהלות הזו בפרשה לצורך נעלה כמו לצורך איסוף תרומה לבניית המשכן וציווי תזכורת על השבת לבין להבדיל התקהלות הקהל באירוע חטא העגל. התורה עצמה מרמזת על כך כשהיא משתמשת באותה המילה , בפסוק הפתיחה נאמר "וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה, אֶת-כָּל-עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (לה' א') המילה " וַיַּקְהֵל " מחזירה אותנו היישר לחטא העגל מפרשת השבוע שעבר שבה נאמר "וַיִּקָּהֵל הָעָם עַל-אַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹקִים" (לב' א'). המדרש אומר שמלאכת המשכן באה לעולם רק בכדי לתקן את מעשה העגל. עבודת ה' ע"י עם ישראל ותרומתו הנדיבה מהלב להקמת המשכן וכליו היא בעצם מעשה כפרה על מעשה תרומת הזהב לעגל. משה מראה לעם הצעיר מה צריך להיות , הוא יוזם בתגובה התקהלות על ידו, מטעם ההנהגה כתגובה להתקהלות שבאה ביוזמת העם באירוע העגל.
משה מנצל את המוטיבציה החיובית של העם להתקרב לה' ויוצר התקהלות לצורך עליה בקודש.
מי שרצה לחפש את ה' ימצא אותו בקיום מצוות בתוך חיי היום יום . הוא מתחיל בשגרה - ששה ימים צריך לעבוד ואז כמו פרס באה מצווה "קלה " להרפות לנוח ולשבות מעבודה ומלאכה בשבת. לאחר מכן הוא מציין שיש לפעול מתוך נדיבות הלב , תרומה ועבודת ה' ברצון ולא בכפיה. פניה לכל שכבות העם לתרום ללא תנאי בגובה נדיבות הלב. בתגובה ההיענות של העם מדהימה מבחינת עוצמה ומהירות ביצוע עד כדי כך שמשה מבקש לעצור את סערת התרומות. תרומה מכל הלב , בשילוב עשיה ועבודה משותפת להקמת בית לעבודת ה' יוצרת ובונה גיבוש. קיים מכנה חיובי ומוסרי משותף זהה , גורם מלכד היוצר בסיס ותשתית לקהילה ולעם המחזיק מאז ועד היום.

על רקע כותרות השבוע בדבר האשמות לכאורה כנגד רה"מ ובכלל כנגד מעשי מנהיגי ציבור אנו קוראים את פירוש רש"י המפורסם שדווקא נשיאי שבטי ישראל היוו דוגמא שלילית (אין חדש תחת השמש ...) כאשר עם ישראל היה עסוק במעשה התרומה הנשיאים עמדו מהצד. רש"י מעניק להם כוונת זכות שהם התכוונו להשלים את החסר בתרומות בתום מלאכת האיסוף אולם כמו הרבה הבטחות של מנהיגים (לפני ואחרי מערכת בחירות ...) מאחר והיענות הייתה מעל ומעבר הרי שלא היה עוד צורך בתרומתם .
ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל הסביר שהנשיאים לא זכו לטול חלק במשכן וכליו ונאלצו להסתפק בחלקם בבגדי הכהונה בלבד ולספק אבנים טובות בשביל החושן מכאן לומדים על הדרישה לדוגמא אישית שתמיד נדרש להזדרז למצוות ולא להתעכב - זריזין מקדימים למצוות ,יש לציין שר' צדוק הכהן ראה בעצם התעוררותם והשתדלותם של הנשיאים אפילו מאוחר יותר זכות ועל כן הם זכו להקריב ראשונים בחנוכת המזבח.

השבת נוציא ספר תורה נוסף ונקרא את "פרשת שקלים " לכבוד ראש חודש אדר ב' שיחול בע"ה בשבוע הבא לזכר ההכרזה ההיסטורית באדר בימי בית המקדש לעורר את הציבור לתרום מחצית השקל לקורבנות הציבור שהקריבו בבית המקדש ובמיוחד לקורבנות של חודש ניסן.

בע"ה שנוכל לתרום תמיד בעין יפה ולב רחב למטרות טובות וקדושות .

שבת שלום

איתן שלר

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנן בן נתן ואטל ז"ל.